

Proiect “VioGen – RoJust” –

acțiune strategică în scopul implementării efective a standardelor Consiliului Europei privind drepturile omului.

Proiectul VioGen - RoJust vizează îmbunătățirea măsurilor de protecție împotriva violenței domestice și a violenței de gen prin consolidarea capacității autorităților române de asigurare a implementării adecvate a cadrului legislativ privind protecția și nediscriminarea victimelor.

În vederea creșterii accesului specialiștilor la informații relevante în materia violenței domestice și a violenței de gen au fost traduse mai multe hotărâri reprezentative ale Curții Europene a Drepturilor Omului. Traducerea fiecărei hotărâri reprezintă o selecție a paragrafelor relevante privind faptele, încadrarea juridică a acestora, raționamentul CEDO și soluția pronunțată. Versiunile oficiale ale hotărârilor, în limbile în care au fost redactate pot fi consultate pe pagina de internet a CEDO: <https://hudoc.echr.coe.int/>.

Proiectul “VioGen - RoJust” este implementat de Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, în calitate de Promotor al proiectului, în parteneriat cu: Centrul FILIA, Asociația TRANSCENA, Asociația ANAIS și Asociația GRADO. Proiectul beneficiază de un grant în valoare de aproximativ 732 de mii de euro oferit de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE în cadrul Programului Dezvoltare Locală, administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

Conținutul acestui document nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE.

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă.

Pentru informații suplimentare despre proiect, vă rugăm să accesați www.eegrants.ro și www.frds.ro.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Traducere realizată de Asociația GRADO
Traducător: Simona-Teodora Săsărman

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A TREIA

CAUZA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

(Cererea nr. 47159/08)

HOTĂRÂRE

(Extrase)

STRASBOURG

24 iulie 2012

DEFINITIVĂ

24/10/2012

Hotărârea a devenit definitivă în condițiile prevăzute de Articolul 44 /2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă

În cauza B.S. împotriva Spaniei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din:

Josep Casadevall, președinte

Corneliu Bîrsan,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,

Luis Lopez Guerra,

Nona Tsotsoria, judecători,

și Marialena Tsirli, grefier adjunct de secție,

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

după ce au deliberat în camera de consiliu la 3 iulie 2012,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 47159/08 îndreptată împotriva Regatului Spaniei, prin care doamna B.S („reclamanta”) a sesizat curtea la data de 29 septembrie 2008, în temeiul articolului 34 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”)
2. Președintele Camerei a hotărât din oficiu să nu facă publică identitatea reclamantei (Hotărârea 47/3 din Regulamentul Instanței).
3. Reclamanta a fost reprezentată de doamna V. Waisman, avocat din Madrid. Guvernul spaniol („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, domnul F. Irurzun Montoro, consilier de stat.
4. La data de 25 mai 2010 Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. S-a hotărât, de asemenea, ca la aceeași dată Camera să decidă asupra admisibilității și a fondului cererii. (articolul 29/1 din Convenție).
5. Atât reclamanta, cât și Guvernul au prezentat observații scrise. Au fost primite, de asemenea, observații de la Unitatea Europeană pentru Cercetare Socială (ESRU) a Grupului de Cercetare a Excluderii și Controlului Social (GRECS) de la Universitatea din Barcelona și de la Centrul AIRE, care au primit de la Președinte permisiunea de a lua parte la proceduri, în calitate de terți intervenienți. (Articolul 36/2 al Convenției și Hotărârea 44/2).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamanta, de origine nigeriană, s-a născut în anul 1977 și a fost rezidentă legală a Spaniei din 2003.

A. Primul episod: Evenimentele din datele 15 și 21 iulie 2005

7. La 15 iulie 2005, reclamanta era pe o autostradă publică din districtul El Arenal, lângă Palma de Mallorca, unde lucra ca prostituată, când doi agenți ai forței naționale de poliție au cerut să le prezinte documentele de identitate, după care i-au ordonat să părăsească zona, ceea ce aceasta a făcut imediat.

8. Reclamanta susține că mai târziu, în aceeași zi, după ce s-a întors în același loc, a observat aceiași agenți de poliție îndreptându-se spre ea și a încercat să părăsească zona. Ofițerii de poliție

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

au prins-o, au lovit-o peste coapsa stângă și peste încheieturi cu un baston și i-au cerut din nou să prezinte documentele de identitate. Ea a susținut că în timpul altercației, care a avut mai mulți martori, printre care doi șoferi de taxi și agenții de pază ai unei discotecii din apropiere, unul dintre ofițerii de poliție a insultat-o, spunând lucruri de genul „pleacă de aici, curvă neagră”. A fost eliberată după ce a prezentat documentele agenților de poliție.

9. Din nou conform reclamantei, la data de 21 iulie 2005, aceiași ofițeri de poliție au oprit-o din nou și unul dintre aceștia a lovit-o peste mâna stângă cu bastonul.

10. În acea zi reclamanta a formulat o plângere orală în fața Judecătorului de Instrucție nr.8 din Palma de Mallorca și s-a dus la spital pentru a i se trata rănilile. Doctorii au observat inflamația și ușoara contuzie a mâinii stângi.

11. Dosarul i-a fost repartizat Judecătorului de Instrucție nr.9 din Palma de Mallorca, care a decis deschiderea unei anchete judiciare și a cerut un raport al incidentului de la sediul poliției. În raportul lui, din 11 octombrie 2005, Șeful Poliției Insulelor Baleare a explicat că patrulele de poliție erau în mod obișnuit prezente în districtul respectiv, preocupate de numeroasele plângeri de furturi sau atacuri fizice primite în mod regulat de la rezidenți și de deteriorarea imaginii districtului ca urmare a acestora. A adăugat faptul că cetățenele de sex feminin străine, prezente în zonă, au încercat deseori să scape de poliție din cauză că prezența acestora le îngreuna munca. În cauza prezentă, reclamanta încercase să evite inspecția poliției, dar fusese oprită de ofițeri, care îi ceruseră să prezinte documentele fără a face vreo remarcă umilitoare sau a folosi forța fizică. În ceea ce privește identitatea ofițerilor, șeful poliției a precizat că cei care o opriseră și chestionaseră pe reclamantă prima dată erau din patrula formată din ofițerii de poliție Rayo 98 și Rayo 93 (nume de cod date ofițerilor). Contrar afirmațiilor reclamantei, cei care o opriseră la data de 21 iulie 2005 aparțineau unei patruli diferite, pe nume Luna 10.

12. Printr-o decizie din 17 octombrie 2005, Judecătorul de Instrucție nr.9 din Palma de Mallorca a emis un ordin provizoriu de încetare a acuzării și a hotărât întreruperea procedurilor pe motivul că probele erau insuficiente pentru a susține acuzația de comitere a unei infracțiuni.

13. Această decizie i-a fost înmănată reclamantei sau reprezentantului ei la data de 23 aprilie 2007, la cererea celui din urmă.

14. Reclamanta i-a solicitat Judecătorului de Instrucție nr.9 din Palma de Mallorca anularea deciziei, iar ulterior a făcut recurs. A invocat atitudinea discriminatorie a ofițerilor de poliție și a solicitat luarea mai multor măsuri pentru culegerea de probe, cum ar fi identificarea ofițerilor în cauză și audierea persoanelor care fuseseră martore ale incidentelor. Printr-o decizie din 10 iunie 2007, Judecătorul de Instrucție nr. 9 a refuzat anularea deciziei pe motivul lipsei de la dosar a dovezilor obiective care să coroboreze acuzațiile reclamantei. Judecătorul a notat că:

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

„raportul medical (pus la dispoziție de reclamantă) nu conține nici o dată și, în orice caz....menționează numai inflamarea și contuzia mâinii stângi, dar nu menționează vătămarea coapsei.”

„(faptele prezentate) indică doar aceea că reclamanta a eșuat în repetate rânduri să se conformeze ordinelor pe care ofițerii de poliție le-au dat în cursul exercitării atribuțiilor lor, cu scopul evitării creării unui rușinos spectacol de prostituție pe un drum public.”

15. Recursul reclamantei a fost examinat de către *Audencia Provincial* a Insulelor Baleare, care la data de 16 octombrie 2007 a luat decizia de a accepta recursul în parte, anulând ordinul de încetare a acuzării și dispunând instituirea în fața Judecătorului de Instrucție a procedurilor pentru infracțiune minoră împotriva celor doi ofițeri de poliție, care fuseseră identificați pe baza informațiilor din raportul întocmit la sediul poliției.

16. În contextul acestor proceduri, reclamanta a solicitat să-i identifice pe ofițeri printr-o oglindă dublă. Cererea acesteia a fost respinsă pe motiv că reprezenta o metodă nesigură de identificare, având în vedere perioada mare de timp care trecuse de la producerea incidentelor, precum și faptul că ofițerii de poliție purtaseră căști pe tot parcursul evenimentelor, după cum reclamanta recunoscuse. În timpul procesului nu a fost administrată nici o probă împotriva acuzațiilor.

17. La data de 11 martie 2008, Judecătorul de Instrucție nr.9 a pronunțat o hotărâre la finalul unei audieri publice în cursul căreia au fost audiate mărturiile ale polițiștilor acuzați, polițiști care nu au fost identificați în mod oficial de către reclamantă. În hotărârea lui, judecătorul a observat faptul că în timpul anchetei judiciare fusese solicitat un raport al incidentului de la sediul poliției și potrivit acestui raport, ofițerii implicați declaraseră că nu se petrecuse nici un incident când o opriseră și chestionaseră pe reclamantă. Judecătorul a atras atenția asupra faptului că în raportul medical pus la dispoziție de reclamantă nu se specifica data la care fusese întocmit. Mai mult decât atât, concluziile raportului nu erau concludente în ceea ce privește cauza leziunilor. În cele din urmă, judecătorul a reprodus cuvânt cu cuvânt motivele deciziei din 10 iunie 2007 referitoare la comportamentul reclamantei și scopul intervenției ofițerilor de poliție și a concluzionat că acuzațiile ei nu erau coroborate în mod obiectiv. În lumina acestor argumente, judecătorul i-a achitat pe ofițerii de poliție.

18. Reclamanta a făcut recurs. A contestat refuzul de a i se permite să-i identifice pe făptași printr-o oglindă dublă și a reproșat faptul că singura măsură de investigație dispusă de judecătorul de instrucție ca răspuns la plângerea pe care a făcut-o, a fost aceea de a solicita un raport de la sediul poliției.

19. Printr-o hotărâre din 6 aprilie 2009, *Audencia Provincial* din Palma de Mallorca a respins recursul și a susținut hotărârea Judecătorului de Instrucție. A subliniat faptul că dreptul de a face uz de o gamă largă de modalități de colectare de probe, nu presupune din partea unei curți să

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

accepte orice măsură propusă. În prezenta cauză, identificarea printr-o oglindă dublă nu ar fi adăugat nimic la probele de la dosar.

20. În temeiul articolelor 14 (interzicerea discriminării), 15 (protejarea integrității fizice) și 24 (dreptul la un proces echitabil) ale Constituției, reclamanta a formulat un recurs *amparo* la Curtea Constituțională. Printr-o hotărâre din data de 22 decembrie 2009, Curtea Constituțională a respins recursul pe motivul lipsei bazei constituționale pentru plângerile adresate.

B. Al doilea episod: evenimentele din 23 iulie 2005

21. Reclamanta a fost din nou oprită și chestionată la data de 23 iulie 2005. În aceeași zi, s-a prezentat la departamentul de urgențe al unui centru medical public, unde doctorul a observat durere abdominală și leziuni pe picior și genunchi.

22. La data de 25 iulie 2005, reclamanta a formulat o plângere penală la Judecătorul de Instrucție nr.2 din Palma de Mallorca, susținând că unul dintre ofițerii de poliție o lovisese cu bastonul peste mână și peste genunchi și că ofițerii o trataseră în mod diferit ca urmare a originii sale rasiale având în vedere că nu opriseră și chestionaseră alte femei care desfășurau aceeași activitate. A afirmat, de asemenea, că ulterior fusese dusă la secția de poliție, unde refuzase să semneze o declarație întocmită de poliție prin care recunoștea că se opusese ordinilor poliției. Referitor la incidentele care se petrecuseră în timpul primului episod, reclamanta a solicitat demiterea ofițerului care o agresase și ca plângerea ei să fie alăturată celei formulate anterior la Judecătorul de Instrucție nr.8. Niciuna dintre cereri nu a fost aprobată.

23. Cazul i-a fost repartizat Judecătorului de Instrucție nr.11 din Palma de Mallorca, care a decis deschiderea unei anchete judiciare. Reclamanta a solicitat anumite măsuri de colectare a probelor, inclusiv obținerea de la poliție a numerelor de identificare ale ofițerilor care fuseseră de serviciu în date de 15 și 23 iulie. În cazul în care această informație nu ar fi permis identificarea ofițerilor de poliție responsabili, reclamanta a solicitat ca toți ofițerii de poliție care patrulaseră în zonă în zilele respective să fie convocați pentru a putea fi identificați printr-o oglindă dublă. Cererea ei a fost respinsă.

24. În cursul anchetei judiciare, Judecătorul de Instrucție nr.11 a solicitat un raport al incidentului de la sediul poliției.

25. Un raport al șefului poliției Insulelor Baleare, datat 28 decembrie 2005, explica în primul rând că reclamanta recunoscuse că lucra ca prostituată în zona în chestiune, activitate ce cauzase numeroase plângeri ale rezidenților. În acest context, considera că singurul scop al plângerilor înaintate de reclamantă (inclusiv al celei din data de 15 iulie) fusese acela de a-i permite să-și desfășoare ocupația fără restricții din partea poliției. Referitor la identitatea ofițerilor în chestiune, șeful poliției a observat că din înregistrările computerizate ale poliției lipsea orice intervenție din

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

data de 23 iulie; singurele rapoarte înregistrate în zona respectivă fuseseră cele din datele de 15 și 21 iulie.

26. La data de 22 februarie 2006, Judecătorul de Instrucție nr.11 a emis un ordin de eliberare provizoriu și a dispus întreruperea procedurilor pe motivul probelor insuficiente care să susțină acuzația de comitere a unei infracțiuni.

27. Reclamanta a încercat anularea acelei decizii de către judecător și ulterior a făcut recurs. Judecătorul i-a refuzat cererea printr-o decizie din data de 31 iulie 2006. Ulterior, *Audencia Provençal* din Palma de Mallorca a respins recursul la data de 7 martie 2007. Audencia a făcut referire atât la raportul sediului poliției, în care nu exista nici o înregistrare a poliției la data pretinsă, precum și la afirmațiile din raport cu privire la adevăratele motive din care reclamanta depusese plângerile. A luat de asemenea în considerare faptul că raportul medical pus la dispoziție de reclamantă nu permitea stabilirea fără echivoc a cauzei leziunilor.

28. În temeiul articolelor 10 (dreptul la demnitate), 14 (interzicerea discriminării), 15 (dreptul la integritate psihică și fizică) și 24 (dreptul la un proces echitabil) din Constituție, reclamanta a formulat un recurs *amparo* la Curtea Constituțională. Printr-o hotărâre din data de 14 aprilie 2008, Curtea Constituțională a respins recursul pe motivul lipsei bazei constituționale pentru plângerile adresate.

ÎN DREPT

I. PRESUPUSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

29. Reclamanta s-a plâns în primul rând de faptul că poliția națională a agresat-o atât verbal, cât și fizic atunci când a oprit-o și chestionat-o. A susținut că fusese discriminată pe baza culorii pielii și a sexului, în timp ce alte femei cu un „fenotip european”, desfășurând aceeași activitate, în aceeași zonă, nu fuseseră abordate de poliție. Reclamanta s-a plâns de asemenea de limbajul utilizat de Judecătorul de Instrucție nr. 9 din Palma de Mallorca, care, în decizia lui din 10 iunie 2007 făcuse referire la „un rușinos spectacol de prostituție pe un drum public.” În temeiul dispozițiilor art. 3, reclamanta a susținut că investigațiile evenimentelor realizate de instanțele naționale fuseseră necorespunzătoare.

30. Dispozițiile art. 3 sunt formulate după cum urmează:

Articolul 3

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante.”

Articolul 14

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată în special pe sex, rasă, culoare, limbă, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

B. Fondul cauzei

1. Eficacitatea investigației desfășurate de autoritățile naționale

a) Argumentele părților

i. Guvernul

31. Guvernul a contestat de la început gravitatea leziunilor invocate de reclamantă și a subliniat faptul că nu le-a fost dovedită cauza.

32. Guvernul a susținut de asemenea faptul că intervențiile poliției în zonă nu o vizaseră în nici un fel pe reclamantă în mod specific și nici nu o discriminaseră, ci fuseseră măsuri preventive de securitate menite să răspundă îngrijorării publice cauzate de prostituție și să combată rețelele care exploatează femeile imigrante și care operează în Insulele Baleare, în mod special în districtul El Arenal, în care își desfășura activitatea reclamanta. Ministerul de Interne implementase deja măsuri care să combată activitatea unor astfel de rețele prin Legea instituțională nr.1/ 1992 privind protecția securității urbane. Guvernul a observat în acest context că, deși prostituția nu reprezenta în sine o infracțiune în Spania, prostituția forțată reprezenta o infracțiune în conformitate cu legislația penală.

33. Cu privire la incidentele din 15 și 21 iulie 2005, Guvernul a subliniat că acuzațiile reclamantei fuseseră subiectul unei anchete judiciare realizate de Judecătorul de Instrucție nr.9 din Palma de Mallorca, în decursul căreia singura măsură de investigație solicitată de reclamantă fusese vizionarea de identificare a ofițerilor de poliție printr-o oglindă dublă. Pe lângă faptul că reclamanta nu formulase o plângere împotriva ofițerilor de poliție, respingerea cererii ei a fost justificată în comunicarea Guvernului, pe motiv că ofițerii de poliție fuseseră deja identificați de către autoritățile polițienești. Acele proceduri fuseseră finalizate prin hotărârea din 11 martie 2008, pronunțate după o audiere publică, care achita ofițerii de poliție în cauză.

34. Cu privire la al doilea episod din 23 iulie 2005, Guvernul a observat că acesta fusese cercetat de Judecătorul de Instrucție nr.11. După analizarea rapoartelor medicale și ale poliției care au fost prezentate, judecătorul hotărâse întreruperea procedurilor din lipsă de dovezi suficiente. Această decizie fusese confirmată de curtea *Audencia Provincial*.

35. Guvernul a subliniat faptul că obligația procedurală impusă statelor cu privire la art. 3 din Convenție reprezintă o obligație de mijloace, nu de rezultat. Procedurile de investigație prezentate în fața celor doi Judecători de Instrucție au fost suficiente pentru a considera că Statul Spaniol și-

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

a îndeplinit obligațiile, indiferent de faptul că ofițerii de poliție nu au fost în cele din urmă condamnați.

ii. Reclamanta

36. Reclamanta a considerat că maniera în care a decurs investigația în fața instanțelor naționale a constituit o încălcare a obligațiilor procedurale ale Statului prevăzute în Articolul 3. În prezentarea ei, aceasta susține că cererea nu i-a fost tratată în mod adecvat de către instanțe, deoarece anumite măsuri de investigare a incidentelor pe care le-a susținut, cum ar fi o viziune de identificare a ofițerilor de poliție printr-o oglindă dublă, ar fi ajutat-o să identifice ofițerii implicați în incidente. Reclamanta s-a plâns de faptul că Statul i-a transferat ei obligația de a investiga și i-a impus sarcina de a demonstra presupusa infracțiune, în timp în conformitate cu jurisprudența Tribunalului de la Strasbourg, obligația de a dovedi că un anumit tratament nu a fost discriminatoriu, îi revine Statului.

37. Reclamanta a adăugat faptul că nu înaintase o plângere împotriva ofițerilor de poliție care apăruseră în fața curții deoarece nu erau ofițerii care o opriseră și chestionaseră; aceasta demonstra faptul că investigarea fusese inefficientă deoarece nu facilitase identificarea ofițerilor și pedepsirea lor în cazul în care situația ar fi cerut-o. Cu privire la aceasta, reclamanta s-a plâns de faptul că nu fusese informată asupra măsurilor folosite pentru identificare ofițerilor în cauză. O confirmare în plus a lipsei unei investigații eficiente poate fi considerat faptul că singura măsură de identificare a vinovaților luată de curțile naționale fusese solicitarea unui raport de la șeful poliției Insulelor Baleare, care era superiorul ierarhic direct al persoanei implicate. Aceasta fusese în mod evident insuficient.

38. În cele din urmă, reclamanta a subliniat faptul că UNHRC (Comitetul Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului) deja constatase o încălcare pe motiv de discriminare de către Spania, ceea ce reprezenta o dovadă că discriminarea împotriva femeilor de culoare imigrante era o problemă structurală în țară. În prezenta cauză ea a considerat că atitudinea și conduita atât a poliției, cât și a instanțelor, fusese în mod evident motivată de prejudecățile lor și s-a plâns de comentariile Judecătorului de Instrucție nr.9 din Palma De Mallorca, pe care le-a perceput în mod clar discriminatorii în referirea pe care acesta a făcut-o la un „rușinos spectacol de prostituție” și la faptul că plângerea reclamantei era făcută pe baze „eronate” deoarece comportamentul ei nu făcuse decât să reflecte incapacitatea de a se supune ordinelor date de poliție în timpul executării datoriilor de serviciu.

b) Motivarea Curții

39. Curtea consideră ca atunci când un individ face o afirmație credibilă că ar fi fost victima unui tratament care încalcă art. 3 din partea poliției sau unui alt reprezentant similar al statului, acest

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

articol, coroborat cu obligația generală a statului în temeiul art. 1 al Convenției de a „asigura pentru toate persoanele din jurisdicția lui drepturile și libertățile definite în...Convenție”, presupune implicit că ar trebui să existe o investigație oficială eficientă. O asemenea investigație, la fel ca în cazul celei în temeiul art. 2, ar trebui să fie în măsură să conducă la identificarea și pedepsirea celor responsabili (a se vedea legat de art. 2 al Convenției, *Mc Cann și alții împotriva Marii Britanii*, 27 septembrie 1995 /161, seria A, nr. 324; *Kaya împotriva Turciei*, 19 februarie 1998, /86, Rapoarte ale hotărârilor și Deciziilor 1998-I; *Yasa împotriva Turciei*, 2 septembrie 1998, /98, Rapoarte 1998-VI; și *Dikme împotriva Turciei*, nr.20869/92, /101, ECHR 2000-VIII). În caz contrar, interdicția legală generală a torturii și a tratamentelor inumane și degradante și pedepsirea lor ar fi, în ciuda importanței lor fundamentale, ineficiente în practică și ar fi posibil ca în unele cazuri reprezentanții Statului să încalce drepturile celor care se află sub controlul lor, practic fără a fi pedepsite (a se vedea *Assenov și alții împotriva Bulgariei*, 28 octombrie 1998, /102, Rapoarte 1998-VIII).

40. Curtea consideră necesar să se pronunțe mai întâi în chestiunea aplicabilității art. 3 din Convenție la faptele cauzei și în particular să răspundă afirmației Guvernului care pune la îndoială severitatea leziunilor în prezenta cauză. Curtea reamintește faptul că evaluarea nivelului minim de severitate este, prin natura lucrurilor, relativă; depinde de toate circumstanțele cauzei, cum ar fi durata tratamentului, efectele lui mentale sau fizice și în unele cazuri, de sex, vârstă și starea de sănătate a victimei (a se vedea *Labita împotriva Italiei (GC)*, nr.26772/95, / 120, ECHR 2000-IV). În acest sens, curtea notează că prezența leziunilor a fost înregistrată pe persoana reclamantei. Rapoartele medicale au evidențiat prezența unui număr de leziuni și inflamații ale mâinilor și genunchiului. Aceste constatări sunt în concordanță cu declarațiile făcute de reclamantă la poliție în plângerile ei din 21 și 23 iulie 2005. La acestea se adaugă pretinsele remarci rasiste și degradante la care a fost supusă. Prin urmare, Curtea este de părere că acest comportament intră sub incidența art. 3 din Convenție.

41. Cu privire la procedura de investigație în fața instanțelor naționale, Curtea subliniază faptul că în prezenta cauză reclamanta a depus două plângeri prin care susținea că fusese supusă relexor tratamente: prima, la data de 21 iulie 2005, când a formulat o plângere orală oficială în fața Judecătorului de Instrucție nr. 8 din Palma de Mallorca și a doua, la data de 25 iulie 2005, când s-a plâns în fața Judecătorului de Instrucție nr. 2 pentru loviturile cu bastonul peste mâini și genunchi, pe care le-a primit de la unul dintre ofițerii de poliție în timpul incidentelor din 25 iulie 2005.

42. Curtea observă faptul că plângerile reclamantei au fost cercetate. Rămâne să fie estimat în ce măsură investigațiile au fost efectuate cu atenție și dacă au fost „eficiente,„. Cu privire la investigațiile derulate de autorități în urma acuzațiilor de rele tratamente, Curtea observă că, în conformitate cu informațiile furnizate, reclamanta a cerut un număr de măsuri de culegere a probelor, respectiv organizarea unei vizionări pentru identificare a ofițerilor responsabili

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

folosindu-se o oglindă cu două fețe sau obținerea de la poliție a numerelor de identificare ale ofițerilor care fuseseră de serviciu în datele de 15 și 23 iulie. Când au analizat aceste cereri, Judecătorii de Instrucție nr. 9 și 11, care aveau competența de a analiza plângerile penale formulate de reclamantă, nu au făcut altceva decât să solicite rapoarte de la sediul poliției și atunci când au decizia de respingere a plângerii și încetare a acuzării, s-au bazat exclusiv pe raportul poliției. Curtea observă referitor la aceasta faptul că raportul fusese întocmit de șeful poliției Insulelor Baleare, care era superiorul ierarhic direct al ofițerilor în cauză.

43. Curtea se referă de asemenea la procedurile pentru o infracțiune minoră intentate în fața Judecătorului de Instrucție nr. 9 din Palma de Mallorca împotriva celor doi ofițeri de poliție care, conform informațiilor conținute în raportul de la sediul poliției, o opriseră și chestionaseră pe reclamantă în datele de 15 și 21 iulie 2005 (a se vedea paragrafele 14 și 15 de mai sus). În acest context notează că în timpul audierii publice de la data de 11 martie 2008, acuzații nu au fost identificați oficial de reclamantă. În opinia Curții, audierea nu poate fi considerată ca fiind suficientă pentru a satisface cererile art. 3 din Convenție, deoarece nu a reușit să-i identifice pe ofițerii în cauză. Curțile naționale au respins cererile reclamantei pentru o vizionare de identificare în spatele unei oglinzi duble pe motivul perioadei lungi de timp care trecuse de la altercații și a faptului că ar fi fost foarte dificil ca ofițerii să fie recunoscuți pentru că aceștia purtaseră căști în momentul incidentelor. În opinia Curții, cererea reclamantei de a identifica ofițerii de poliție implicați și a stabili responsabilitatea, nu era inutilă în conformitate cu jurisprudența Curții (a se vedea, printre altele, Krastanov împotriva Bulgariei, nr.50222/99, / 48, 30 septembrie 2004; Camdereli împotriva Turciei, nr. 28433/02, //28-29, 17 iulie 2008; și Vladimir Romanov împotriva Rusiei, nr.41461, //79 și 81, 24 iulie 2008)

44. De asemenea, Curtea observă că rapoartele medicale furnizate de reclamantă fac referire la inflamația și leziunea mâinii stângi în urma primului incident și la durere abdominală și leziune a mâinii și genunchiului în legătură cu incidentul din 23 iulie 2005. Nici Judecătorul de Instrucție nr. 9, nici Judecătorul de Instrucție nr. 11, nici Audencia Provencal nu au investigat această chestiune în continuare, ci pur și simplu au ignorat rapoartele pe motivul faptului că nu erau date sau nu erau concludente în ceea ce privește cauzele leziunilor. Curtea consideră că informațiile conținute de aceste rapoarte necesitau măsuri de investigație care să fie efectuate de către autoritățile judiciare.

45. În plus, Judecătorii de Instrucție nu au luat nici un fel de măsuri pentru identificarea ofițerilor de poliție și nici nu au audiat mărturiile ale persoanelor care fuseseră prezente în timpul altercațiilor; nici nu au investigat acuzațiile reclamantei referitoare la deplasarea ei la sediul poliției, unde poliția, susține aceasta, a încercat să o oblige să semneze o declarație conform căreia s-ar fi opus ordinelor.

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

46. Curtea consideră, de asemenea, că declarația Guvernului conform căreia incidentele se petrecuseră în contextul implementării măsurilor preventive destinate combaterii în zonă a rețelelor de trafic cu femei imigrante, nu poate justifica un tratament care contravine art. 3 din Convenție.

47. În lumina factorilor de mai sus, Curtea nu consideră că investigațiile efectuate în prezenta cauză au fost suficient de amănunțite și eficiente pentru a satisface cererile mai sus menționate ale art.3. În concluzie, Curtea consideră că a avut loc o încălcare a art. 3 din Convenție sub aspectul prevederilor procedurale.

II. PRESUPUSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 14 ÎN COROBORARE CU ARTICOLUL 3 DIN CONVENȚIE

48. Reclamanta a susținut de asemenea că fusese discriminată , dovadă fiind remarcile rasiste făcute de ofițerii de poliție, respectiv „ieși de aici, curvă neagră”. Aceasta a susținut că alte femei din aceeași zonă, desfășurând aceeași activitate, dar cu „fenotip european” nu fuseseră oprite de poliție. Articolul 14 din Convenție stipulează:

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată în special pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

49. Guvernul a contestat această declarație.

A. Admisibilitate

50. Curtea observă că plângerea nu este vădit nefondată în temeiul art. 35 / 3 din Convenție. Consideră, totodată, că nu a fost stabilit nici un alt temei pentru a fi declarată inadmisibilă. Ca atare, trebuie declarată admisibilă.

B. Fond

1. Argumentele părților

a) Guvernul

51. Guvernul a contestat această declarație, argumentând că reclamanta nu furnizase nici cea mai mică dovadă care să-i susțină afirmațiile conform cărora fusese discriminată pe baza faptului că era prostituată sau a faptului că era de origine Africană. Au observat faptul că operațiunile poliției din districtul în cauză vizau fără deosebire toate prostituatele care lucrau în acea zonă, inclusiv femeile de origine europeană.

b) Reclamanta

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

52. La rândul său, reclamanta a susținut că poziția ei de femeie de culoare, lucrând ca prostituată o făcea deosebit de vulnerabilă în fața atacurilor discriminatoare și că acești factori nu puteau fi analizați separat, ci ar fi trebuit luați în considerare în ansamblu, interacțiunea lor fiind esențială pentru analizarea circumstanțelor cazului.

53. În declarația reclamantei era clar că inspecțiile repetate la care fusese supusă și insultele rasiste și cu conotații sexuale care fuseseră formulate împotriva ei și răspunsul instanțelor naționale la plângerile înaintate dovedeau existența discriminării și incapacitatea Statului de a-și îndeplini obligațiile pozitive de a efectua o investigație eficientă.

54. Reclamanta a considerat că Statul și-a exercitat prerogativele de Siguranță Publică în mod necorespunzător și că faptele lor avuseseră un caracter disproporționat. Atât faptele, cât și deciziile instanțelor naționale fuseseră discriminatorii.

55. În concluzie, reclamanta a considerat că fusese victima problemelor structurale de discriminare prezente în sistemul judiciar spaniol, având ca rezultat o investigație ineficientă a plângerilor ei.

c) Intervenienți terți

56. Unitatea Europeană de Cercetare Socială (ESRH) de la Grupul de Cercetare a Excluziunii și Controlului Social (GRECS) de la Universitatea din Barcelona a făcut trimitere la studiile despre discriminarea intersecțională care au fost efectuate, și anume discriminarea pe baze diferite cum ar fi rasă, gen sau origini sociale. Aceste studii au arătat că o analiză a faptelor ținând cont de un singur motiv de discriminare era aproximativă și nu reușea să reflecte realitatea situației. ESRH a dat exemplele a numeroase inițiative de la nivel european de a obține recunoașterea discriminării multiple; cu toate acestea, nu există încă un text obligatoriu din punct de vedere juridic.

57. La rândul lui, centrul AIRE a îndemnat Curtea să recunoască fenomenul discriminării intersecționale, care necesită o abordare a multiplelor motive și care nu analizează fiecare factor separat. A făcut o prezentare a inovațiilor din acest domeniu în Uniunea Europeană și în diferite state, cum ar fi Marea Britanie, Statele Unite și Canada.

2. Motivarea Curții

58. Curtea consideră că în situațiile în care autoritățile statului investighează incidente violente, acestea au obligația suplimentară de a lua toate măsurile necesare pentru a determina dacă au existat motive rasiste și de a stabili dacă este posibil ca ura etnică sau prejudecățile să fi jucat un rol în desfășurarea evenimentelor. După cum se știe, dovedirea motivației rasiale va fi extrem de dificilă deseori în practică. Obligația pârâtului, statul, de a investiga posibilele conotații rasiste ale unei fapte violente este o obligație de a folosi cele mai bune demersuri, nu cele absolute. Autoritățile trebuie să acționeze în mod justificat în circumstanțele date pentru a aduna și a asigura

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

probe, a explora toate modalitățile practice de a descoperi adevărul și a pronunța decizii pe deplin motivate, imparțiale și obiective, fără a omite fapte suspecte care ar putea indica violența pe motive rasiale. (a se vedea *mutatis mutandis*, *Nachova și alții împotriva Bulgariei* (GC), nr. 43577/98 și 43579/98, /160, ECHR 2005-VII). În cele din urmă, Curtea reamintește că este sarcina Guvernului de a prezenta probe ce stabilesc fapte care aruncă îndoiala asupra victimei. (a se vedea *Turan Cakir împotriva Belgiei*, nr. 44256/06, / 54, 10 martie 2009 și *Sonkaya împotriva Turciei*, nr. 11261/03, / 25, 12 februarie 2008)

59. De asemenea, datoria autorităților de a investiga existența unei posibile legături între atitudinile rasiste și o faptă de violență este un aspect al obligațiilor lor procedurale care decurg din art. 3 din Convenție, dar pot fi de asemenea considerate implicite responsabilităților lor în temeiul art. 14 din Convenție, de a asigura respectul pentru valoarea fundamentală, așa cum este prevăzut de art. 3. Datorită întrepătrunderii dintre cele două dispoziții, problemele ca cele din cauza de față pot să fie analizate doar în temeiul uneia dintre cele două dispoziții, fără un aspect separat care să fie ridicat în temeiul celeilalte, sau pot necesita analizarea în temeiul ambelor articole. Această chestiune trebuie hotărâtă la fiecare caz în parte pe baza faptelor și în funcție de natura acuzațiilor făcute (a se vedea *Nachova și alții*, citat mai sus, / 161)

60. În prezenta cauză Curtea a observat deja că autoritățile spaniole au încălcat art. 3 din Convenție prin aceea că nu au reușit să desfășoare o investigație eficientă a incidentului. Consideră că trebuie analizată separat plângerea conform căreia a existat de asemenea o incapacitate de a investiga o posibilă legătură causală între presupusele atitudini rasiste și presupusele fapte de violență săvârșite de poliție împotriva reclamantei (a se vedea *mutatis mutandis*, *Turan Cakir împotriva Belgiei*, citat mai sus, / 79).

61. Curtea observă că în plângerile ei din 21 și 25 iulie 2005, reclamanta a menționat remarcile rasiste pe care se presupune că le-ar fi făcut ofițerul de poliție, cum ar fi „ieși afară, curvă neagră” și a declarat că ofițerii de poliție nu opriseră și chestionaseră alte femei care desfășurau aceeași activitate, dar care aveau un „fenotip european”. Aceste declarații nu au fost examinate de instanțele care au judecat cazul, care nu au făcut decât să preia conținutul rapoartelor șefului poliției Insulelor Baleare fără a desfășura alte investigații în presupusele atitudini rasiste.

62. În lumina probelor prezentate în cauza de față, Curtea consideră că decizia luată de instanțele naționale nu a reușit să ia în considerare vulnerabilitatea deosebită a reclamantei, inerentă poziției ei de femeie africană care lucrează ca prostituată. Astfel autoritățile nu s-au conformat datoriilor lor în temeiul art. 14 din Convenție coroborat cu art. 3 de a lua toate măsurile posibile pentru a stabili dacă este posibil ca o atitudine discriminatorie să fi jucat un rol în desfășurarea evenimentelor.

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

63. Prin urmare a avut loc o încălcare a art. 14 din Convenție coroborat cu art. 3 în aspectul său procedural.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

64. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

65. Reclamanta a cerut 30000 de euro (EUR) pentru daunele morale pe care le-a suportat ca rezultat al umilinței datorate relilor tratamente de care se plânsese. Reclamanta a cerut de asemenea Curții să constrângă Guvernul să întocmească o listă de control pe care instanțele naționale să fie obligate să o urmeze în eventualitatea unor acuzații de discriminare ca în cazul prezentei. În cele din urmă, în acord cu principiul *restitutio in integrum*, a cerut ca procedurile să fie redeschise în fața instanțelor spaniole.

66. Guvernul a contestat cererea pe motiv că o constatare a încălcării ar fi fost suficientă. Cu privire la întocmirea unei liste, Guvernul a reamintit că, în conformitate cu jurisprudența Curții, statele membre erau libere să aleagă măsurile pe care le considerau cele mai potrivite pentru a remedia constatarea unei încălcări.

67. Cu privire la măsurile specifice solicitate de reclamantă, Curtea reamintește că hotărârile ei sunt în esență declarative și că în general este în primul rând atribuția Statului de a alege, condiționat de supravegherea Comitetului de Miniștri, mijloacele care vor fi utilizate în cauzele juridice interne pentru a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul art.46 din Convenție (a se vedea, printre altele, Assanidze împotriva Georgiei (GC), nr. 71503/01, / 202, ECHR 2004-II; Scozzari și Giunta împotriva Italiei (GC), nr. 39221/98 și 41963/98, / 249, ECHR 2000-VIII, și Brumărescu împotriva României (doar reparație) (GC), nr.28342/95, / 20, ECHR 2001). Curtea consideră că prezenta cauză nu este una dintre cele în care, în mod excepțional, cu scopul de a ajuta statul pârât în îndeplinirea obligațiilor sale în temeiul art.46, Curtea va căuta să menționeze tipul de măsură care ar putea fi luată pentru a pune capăt unei situații sistemice pe care a constatat-o și în care ar putea propune mai multe variante și lasă opțiunea asupra măsurii și implementarea acesteia la discreția Statului în cauză. (a se vedea Broniowski împotriva Poloniei (GC), nr. 31443/96, / 194, ECHR 2004-V).

68. Cu privire la cererea în legătură cu daunele morale, Curtea consideră că, ținând cont de încălcările găsite în prezenta cauză, reclamantei ar trebui să i se acorde o sumă cu titlu de daune

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

morale. Pronunțându-se pe baze echitabile, după cum impune art. 41 din Convenție, decide să acorde suma cerută, respectiv 30000 de Euro.

B. Cheltuieli de judecată

69. Reclamanta a cerut, de asemenea, 31840, 50 de Euro pentru cheltuielile totale de judecată suportate în fața Instanțelor naționale și în fața Curții. Documentele depuse au justificat numai suma de 1840,50 de Euro.

70. Guvernul a cerut Curții să respingă cererea.

71. În conformitate cu jurisprudența Curții, o sumă cu titlu de cheltuieli de judecată poate fi acordată numai cu condiția ca aceste cheltuieli să fi fost reale, necesare, suportate de reclamant și să aibă un caracter rezonabil. În cauza prezentă și având în vedere documentele disponibile în legătură cu aceasta și în conformitate cu jurisprudența ei, Curtea consideră că suma de 1840,50 de Euro cu titlu de cheltuieli totale de judecată este rezonabilă și îi acordă această sumă reclamantei.

C. Dobânzi moratorii

72. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

...

2. Hotărăște că a fost încălcat art.3 din convenție în temeiul aspectului procedural;

4. Hotărăște că a fost încălcat art.14 coroborat cu art.3 din Convenție;

....

6. Hotărăște

(a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art.44 / 2 din Convenție, următoarele sume:

(i) 30000de Euro (treizeci de mii de Euro) plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciu moral;

(ii) 1840,50 de Euro (o mie opt sute patruzeci de Euro și cincizeci de cenți) plus orice sumă care poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit, pentru cheltuieli de judecată;

HOTĂRÂREA B.S. ÎMPOTRIVA SPANIEI

(b) că de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilitații de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

7. Respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere;

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 24 iulie 2012, în temeiul art. 77 // 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Date de contact Proiectul „VioGen – RoJust”

Adresă: Intrarea Camil Petrescu, nr. 5, Sector 1, București

Telefon: +40 21 313 0059

Mail: secretariat@anes.gov.ro

Mai multe informații despre proiect pot fi accesate la următoarele linkuri:

<https://anes.gov.ro/viogen-rojust/>

<https://www.facebook.com/egalitadedesanse>